

D'n Nieuwe Hof

Feestelijke heropening Blote-voetenpad

In Memoriam: Petry Verberne-Vandeven

Koninklijke onderscheiding Annelies Wagter

ZOMER 2025

IVN: *Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid is een organisatie van vrijwilligers en beroepskrachten die streeft naar meer natuur en een duurzame samenleving.*

Lidmaatschap

Vriend van IVN: € 15,00 per jaar.

Vrienden ontvangen 4x per jaar ons afdelingsblad D'n Nieuwe Hof.

U kunt het bedrag van het lidmaatschap overmaken op: **IBAN: NL54RABO0127734988**

t.n.v. Penningmeester IVN VALKENSWAARD-WAALRE

Opzeggen van uw lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 december van het lopende jaar.

Schriftelijk bij Jan van Heeswijk, of per e-mail: javanheeswijk@gmail.com

Landelijk lidmaatschap: € 25,00 per jaar.

Met het landelijk lidmaatschap steun u uw eigen vereniging en het landelijk IVN.

Landelijke leden ontvangen naast ons afdelingsblad D'n Nieuwe Hof ook 4x per jaar het landelijk IVN-blad: Mens en Natuur.

Lidmaatschap jeugdvrienden (kinderen en jongeren tot 18 jaar): € 15,00 per jaar.

De website van onze afdeling is: <https://www.ivn.nl/afdeling/valkenswaard-waalre>

De website van de landelijke IVN is: <https://www.ivn.nl>

Natuureducatie Centrum D'n Nieuwe Hof,

Adres: Bosstraat 25, 5553 CK VALKENSWAARD, telefoon 040-2018395

Email: secretariaat@ivn-valkenswaard-waalre.nl

BESTUUR

Voorzitter	Jan Schutjes tel: 06-23269205	Valkenswaard
Secretaris	Yolanda Werson e-mail: secretariaat@ivn-valkenswaard-waalre.nl	Valkenswaard
Penningmeester	Suus Leenknecht	Waalre
Ledenadministratie	Jan van Heeswijk	Valkenswaard
Leden	Jan van Heeswijk	Valkenswaard
	Ad Baken	Valkenswaard
	Gerrit Klitsie	Valkenswaard

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	pag. 3
Activiteitenoverzicht zomer	pag. 4
Voorwoord	pag. 5
Wist u dat....	pag. 6
Op pad met je smartphone	pag. 7
Rol schoolgidsengroep Valkenswaard	pag. 7
In Memoriam: Petry Verberne-Vandeven	pag. 8
Week van de biodiversiteit 2025: actie Soortenschat	pag. 9
Excursie Natuurwerkgroep Malpie	pag. 10
De sterrenhemel: 2025	pag. 12
Zeer geslaagde cursus vogelherkenning	pag. 14
Schoolgidsenwandeling woensdag 28 mei	pag. 17
Bijdrage Natuurwerkgroep Waalre	pag. 17
Koninklijke onderscheidingen en eervolle vermeldingen	pag. 18
Feestelijke heropening Blote-voetenpad, verslag ED	pag. 19
Enthousiaste groepen 5 bezoeken Vlindertuin Waalre	pag. 20
Bijdrage Tuinwerkgroep D'n Nieuwe Hof Valkenswaard	pag. 20
Natuurweetje: het verschil tussen mossen en korstmossen	pag. 21
Verslag schoolactiviteit 't Loon	pag. 22

Activiteitenoverzicht

Zomer 2025

Tuinwerkgroep D'n Nieuwe Hof Valkenswaard

Elke woensdagochtend van 10 tot 12 uur is de tuinwerkgroep actief bij D'n Nieuwe Hof, ***die er overigens graag wat helpende handen bij wil hebben!***

Vlindertuin Waalre:

Het hele jaar door wordt er (bij goed weer) door vrijwilligers onderhoud gepleegd op dinsdagmorgen van 10-12 uur.

Op **zondag 29 juni, woensdag 16 juli, zondag 10 augustus en woensdag 10 september a.s.** is er een **kindermiddag in IVN Vlindertuin Waalre**.

Kinderen kunnen ook met smartphone een digitale speurtocht lopen. Er is een versie voor kinderen t/m 8 jaar, en een voor 9 jaar en ouder.

De tochten zijn te maken met de app IVN Natuur. De app is gratis te downloaden in de Google Play Store en in de Apple Store. Ook het downloaden van routes is gratis. Het is ook mogelijk om te speuren zonder smartphone. Dat gaat met behulp van een gelamineerde plattegrond die in de tuin geleend kan worden.

Voor groepen 5 van de basisschool bestaat een postentocht (5 posten) die bij de Vlindertuin aangevraagd kan worden. Deze is bedoeld voor een middag in mei/juni en duurt 1-1,5 uur. De kosten zijn € 20,00 per groep.

De vlindertuin ligt in het bos bij de Blokvenlaan in Waalre-dorp. Tegenover huisnummer 43 ongeveer 150 meter het bospad volgen. Auto's s.v.p. parkeren aan de Blokvenlaan, fietsen kunnen bij de tuinpoort gestald worden.

Vlindertuin Riethoven:

De Vlindertuin Riethoven is alle dagen toegankelijk. De leden van de werkgroep zijn elke zaterdagmorgen aanwezig voor informatie en onderhoud van 11.00 tot 12.30 uur.

Wandelingen voor groepen kunnen worden aangevraagd bij een van de leden van de werkgroep op zaterdagmorgen in de Vlindertuin.

Natuurwerkgroepen Valkenswaard en Waalre:

Wilt u deelnemen aan de activiteiten op de zaterdagochtenden neem dan contact op met: Antoon Obbing voor Waalre, e-mail: antoon.obbing@gmail.com
Wim en Hanita van Amelsvoort voor Valkenswaard (040-2042979)

Publiekswandelingen

Vrijdag 4 juli: Op zoek naar de nachtzwaluw.

Start 21.30 uur, duur: ongeveer 3 uur. Startpunt: parkeerplaats Valkenswaardseweg (afslag Leenderbos), 5595 XR Leende.

Zondag 28 September: Schotse Hooglanders in De Meeris.

Start 10.00 uur, duur ongeveer 2 uur. Startpunt: parkeerplaats aan de straat Agterste Meer, 5581XC Waalre.

Zondag 19 oktober: Wandeling rond het Meertjesven.

Op zondag 19 oktober organiseert IVN afdeling Valkenswaard-Waalre een herfstwandeling om te genieten van dit mooie seizoen.

Tijdens deze wandeling kun je kennis maken met talrijke verschijnselen in de natuur die de herfst zo interessant maken. Zo zal de gids vertellen over de verkleuring en aantastingen van de bladeren van bomen en struiken. Je kunt het startpunt vinden op de vijfspiong aan het einde van de Vlasrootlaan (inrijden bij restaurant "De Treeswijkhoeve" aan de Valkenswaardseweg tussen Aalst en Valkenswaard) of vanuit Waalre aan het einde van de Bolksheuvel. De wandeling begint om 14.00 uur en duurt ongeveer 2 uur en is zoals altijd gratis.

Voorwoord

Valkenswaard, 3 juni 2025

Beste IVN-ers,

Wat een bijzonder jaar ligt er achter ons!

Waar we vorig jaar nog te maken hadden met een ongekend natte periode, met slakken die in groten getale door onze tuinen en natuurgebieden kropen, zien we nu het tegenovergestelde: een aanhoudende droogte die onze omgeving voor nieuwe uitdagingen stelt.

De natuur laat ons zien hoe veerkrachtig én kwetsbaar zij is, en hoe snel de omstandigheden kunnen omslaan.

De overvloed aan slakken vorig jaar was voor velen een bron van verbazing (en soms frustratie), maar ook een herinnering aan de dynamiek van onze ecosystemen.

Dit jaar merken we hoe droogte invloed heeft op planten, dieren en mensen. Sommige soorten hebben het moeilijk, terwijl andere juist profiteren van de veranderende omstandigheden.

We moeten ons richten en aandacht hebben voor een groep die vaak over het hoofd wordt gezien, maar die onmisbaar is voor het evenwicht in de natuur: de insecten. Zij zijn de stille helden die onze bodems gezond houden, planten bestuiven en voedsel vormen voor talloze andere dieren.

Juist in tijden van extremen, zoals natte lentes of droge zomers, zijn het de insecten die ons ecosysteem draaiende houden en ons kunnen helpen bij het herstel van de natuur.

Laten we samen blijven kijken, leren en zorgen voor alles wat kruipt, vliegt en zoemt. Want als we de natuur haar gang laten gaan, en soms een handje helpen, kunnen we ook in uitdagende tijden blijven genieten van al haar rijkdom.

Veel leesplezier gewenst!

Jan Schutjes,
Voorzitter

Wist u dat?.....

- Het Blote-voetenpad helemaal vernieuwd is, en op 18 mei tijdens een actieve middag onder grote belangstelling is geopend.
- De vogelherkenningscursus met enthousiasme is gevolgd door veel deelnemers dit jaar.
- De sterrencursussen, maar liefst 3 stuks, ook weer tot veel enthousiasme bij de deelnemers hebben geleid.
- Deze we door deze succesvolle cursussen behoorlijk wat nieuwe leden erbij hebben gekregen.
- De eerste wandelingen van dit jaar weer begonnen zijn, en weer een goede opkomst hadden.
- De nieuwe flyers van die wandelingen, gezien de opkomst, hun nut hebben bewezen.
- De basisscholen van Valkenswaard tijdens 'De week van de biodiversiteit' het natuurboek 'Soortenschat' ontvingen, zie pagina 9.

Op pad met je smartphone

IVN heeft een Routeapp waarin meer dan 500 eigen wandel- en fietsroutes staan. Daarbij zijn ook 8 routes van onze afdeling.

Een eigen app onderhouden blijkt een technisch ingewikkeld en duur karwei. Daarom is landelijk besloten dat de routes overgezet worden naar Routemaker. Dit is een wandel- en fietsapp die al een paar jaar bestaat. Organisaties als Wandelnet en Nederland Fietsland maken er al langer gebruik van.

Binnenkort te gebruiken

De omzetting is inmiddels aan de gang. Zoals wel vaker gaat dat gedeeltelijk geautomatiseerd, maar er komt ook handwerk bij kijken. Het is de bedoeling dat in juli alle IVN-routes op het nieuwe platform gebruikt kunnen worden. Daarna gaat de huidige IVN Natuurapp op zwart.

Ben je nieuwsgierig? Zoek dan in de Google Play Store of Apple Store naar de app Routemaker en installeer deze op je telefoon. Installatie en gebruik zijn gratis! Je kunt een route thuis al binnenhalen en hebt onderweg geen internet meer nodig.

Extraatje: van een route is heel makkelijk een PDF te downloaden. Hierin staat de routekaart maar ook de informatie onderweg. Voor een overzicht van alle routes die momenteel al door onze én andere IVN-afdelingen in de app zijn gezet, zie

<https://ivn-natuurroutes.viewer.routemaker.nl/>.

Het laatste nieuws over de routes én allerlei andere IVN-zaken vind je op onze afdelingssite: www.ivn.nl/afdeling/valkenswaard-waalre/.

Fanny van Zon

Mail webmaster.valkenswaard.waalre@ivn.nl

Schoolgidsengroep Valkenswaard

Even een korte uitleg over onze schoolgidsengroep, want er blijkt wat verwarring te zijn ontstaan t.o.v. schoolgidsengroep Aalst-Waalre.

Schoolgidsengroep Valkenswaard heeft in het verleden nauw samengewerkt met de scholenprojectgroep. Elk jaar werd er een nieuw project gemaakt. Vrijwel alle scholen uit de omgeving kwamen hier naar toe. Eenmaal per maand was er een schoolgidsenochtend. Vijf ochtenden werden verzorgd door de leden van de projectgroep. Dat waren er tien: twee voor elke post.

Telkens werd één ochtend besteed aan de uitleg van een post. Dit gebeurde door de beide makers. De schoolgidsen konden worden ingezet voor uitleg aan de kinderen, maar eventueel ook voor uitlegavonden aan ouders en leerkrachten.

De andere ochtenden werden verdeeld in binnen- en buitenochtenden. Corona heeft er destijds voor gezorgd dat de binnenochtenden volledig stilgelegd werden. Door allerlei omstandigheden hebben we tijdens de coronajaren ook vrijwel niet gewandeld.

Vanaf september 2024 hebben we weer maandelijks gewandeld. Alle leden van de gidsengroep krijgen daar een jaarprogramma van, en ook een maandelijks bericht. De scholenprojectgroep is momenteel opgeheven, maar de schoolgidsengroep blijft gewoon bestaan. Met Lies van Gompel als contactpersoon. De laatste schoolgidsenwandeling van dit jaar is op woensdag 18 juni. In september komt het nieuwe jaarprogramma.

*Lies van Gompel, An Coolen,
Nelly van der Burgt*

In Memoriam: Petry Verberne-Vandeven

Petry was één van onze actieve IVN-leden. Jarenlang maakte ze als lid van de schoolgidsengroep deel uit van de projectgroep. Vrijwel alle scholen uit de omgeving namen hier aan deel. Het was één van de meest gebruikte leermiddelen binnen onze vereniging.

Elk jaar werd een nieuw project aangeboden, bedoeld voor leerlingen van de basisschool. Samen met haar maatje Bets van der Pluijm verzorgde zij elk jaar opnieuw één van de vijf posten in ons IVN- gebouw. Zelf werkzaam in het onderwijs, kon ze zich hier helemaal in uitleven! Haar enthousiasme werkte aanstekelijk, alles wat ze deed, deed ze met volle overgave. De natuur was haar passie! Ze kon intens genieten van alles wat groeide en bloeide. Wandelen vond ze heerlijk, daarbij voelde ze zich helemaal één met de wereld om haar heen. Dat kon een weiland vol met wilde bloemen zijn, een zandpad in het bos, of zoals op de foto: een veld vol lavendel!

Ze was heel puur, leefde zo gezond als maar mogelijk was. Daar was ze heel strikt in. Maar toch trof haar het lot dat ze haar gezin, waar ze zo intens veel van hield, veel te vroeg moest achterlaten. Die liefde was zó duidelijk voelbaar bij de afscheidsdienst. Op alle foto's zag je haar stralen van geluk. Heerlijk knuffelend met haar kleinkinderen. Petry, wat zul je gemist worden...

Maar wat blijft is een dierbare herinnering aan een super lieve oma, mama en levenspartner. Namens alle IVN-leden heel veel sterkte voor jullie allemaal.

Nelly van der Burgt

Week van de Biodiversiteit 2025: actie Soortenschat

Tijdens de Week van de Biodiversiteit 2025 heeft onze IVN-afdeling zich gericht op de schooljeugd. Alle zeventien basisscholen in Valkenswaard en Waalre konden in het bezit komen van een gratis natuurboek Soortenschat. Kindercanon van de natuur van Geert-Jan Roebers.

Actie Soortenschat werd georganiseerd door de IVN-werkgroep Biodiversiteitsherstel en kon gefinancierd worden dankzij een donatie.

Wereldwijd gaat het niet goed met de vele soorten op aarde. Populaties zijn fors afgenomen, soorten zijn verdwenen. We zullen beter voor de natuur moeten gaan zorgen willen we niet nog meer kwijtraken. Wanneer je er meer over weet, ga je er meer van houden. En als je er meer van houdt ga je er (later) misschien beter voor zorgen. Met grappige weetjes en speelse illustraties helpt het natuurboek kinderen honderd soorten te herkennen, die hier leven (planten, dieren en insecten enz.).

Alle scholen hebben daarnaast informatie ontvangen over het belang van natuur voor de ontwikkeling en gezondheid van kinderen. De informatie was ook bedoeld om via de digitale nieuwsbrief met ouders en verzorgers te delen.

Natuur heeft een gunstige invloed op hun zintuigen, motoriek, concentratie, denkvermogen en creativiteit. Uit Fins onderzoek blijkt dat kinderen, die spelen in een groene omgeving minder kans hebben op het krijgen van allergieën en astma.

Lucht en bodem in de buurt met een diversiteit aan planten bevatten microben, schimmels en andere stoffen die goed zijn voor het opbouwen van het jonge afweersysteem bij kinderen. Dit sluit aan bij de biodiversiteitshypothese dat ons afweersysteem door de tijd van evolutie gewend is geraakt aan een bepaalde natuurlijke omgeving. Dit afweersysteem natuur heeft dit nodig om zich normaal te kunnen ontwikkelen en functioneren. Factoren als bewegen en luchtkwaliteit zullen ook invloed hebben.

Tijdens de Dag van de Biodiversiteit op 22 mei jl. is het boek officieel overhandigd aan leerlingen van groep 5 van de basisschool Ekenrooi in Aalst-Waalre.

In de les was aandacht besteed aan de soortenrijkdom en konden leerlingen een verslaggever van De Schakel te woord staan. De andere scholen hebben het boek inmiddels ook ontvangen per eigen IVN-koerier.

Ideeën voor nieuwe acties en zijn altijd welkom net als nieuwe vrijwilligers.

*Namens de IVN-werkgroep Biodiversiteitsherstel
Valkenswaard-Waalre*

Peter Bleijs

biodiversiteit.ivn.v.w@gmail.com

Excursie Natuurwerkgroep Malpie

Zaterdag 24 mei 2025 zijn we met 8 leden van de Natuurwerkgroep Malpie op excursie geweest. Het is inmiddels een mooie traditie om, naast de noeste arbeid die deze werkgroep op dinsdagmiddagen en zaterdagochtenden verricht, minimaal een keer per jaar met elkaar op pad te gaan. De kartrekker van de werkgroep, Ad Baken draagt steeds zorg voor een passende invulling.

De excursie diende meerdere doelen. Op de eerste plaats willen we een gezellig en relaxed dagje uit voor de leden, wat aansluit bij de belangstelling en doelstellingen van de werkgroep. Daarnaast wilden we deze dag inspiratie opdoen. Op het programma stond namelijk het bezoek aan een 4-tal zogenaamde “schansen” en inmiddels zijn er vergevorderde plannen om in Valkenswaard een schans in oude glorie te herstellen.

Voor wat betref schansen (bron Wikipedia): Een militaire schans is een aarden verdedigingswerk. Schansen werden veel gebruikt tijdens de Tachtigjarige Oorlog als verdediging van strategische plaatsen, zoals riviermondingen, belangrijke aanvoerroutes over land of als extra verdediging van een stad. Ze werden gemaakt van klei, zand en water, materialen die in ruime mate beschikbaar waren. Het graven van grachten en het opwerpen van wallen ging snel, was eenvoudig, goedkoop en effectief. Naast de grotere schansen werden er op veel plaatsen door dorpelingen schansen gemaakt. Deze waren eenvoudig van constructie, meestal niet groter dan een voetbalveld en bedoeld om zich te “verschansen” en te beschermen tegen (muitende) militairen.

Onze chauffeurs Jos en Steef stonden om 9.00 uur paraat bij het IVN-gebouw aan de Bosstraat waar vandaan we vertrokken naar De Elterschans. Verscholen in de natuur troffen we de eerste schans waar de natuur alle ruimte kreeg.

Zoveel dat de schans zelf nauwelijks toegankelijk was.

De tweede stopplaats was bij het Leudal. Een prachtige wandeling waarbij we onderweg de prachtig gerestaureerde Elisabeth Molen hebben bewonderd. Aansluitend een lekker bakje koffie en koek, een vertrouwd onderdeel van al onze bijeenkomsten.

Over de wal een wandelpaadje, wat ook weer mooi zicht op de omgeving gaf.

In Neer is heel recent een schans in het landschap gecreëerd. Een mooie brug geeft toegang tot het terrein wat logischerwijs nog erg open is. We beklommen de aarden wal vanaf waar we een mooi uitzicht op het omringende landschap en het silhouet van Neer hadden.

Het liep inmiddels tegen drieën en het was tijd om terug te keren naar Valkenswaard. Daar slo-ten nog enkele werkgroepleden aan, om onder het genot van een drankje de in alle opzichten geslaagde dag nog eens door te spreken.

Ad Baken

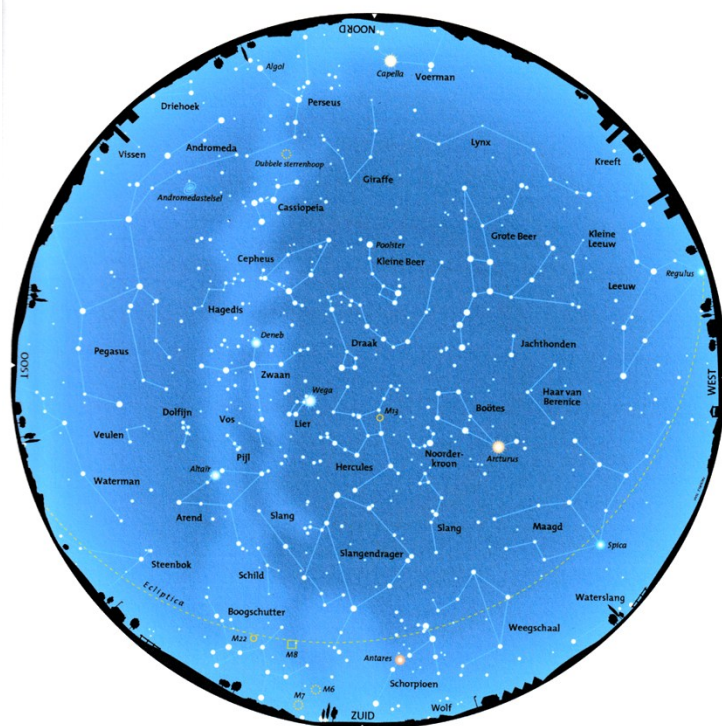
De frisse lucht had ons hongerig gemaakt. In Helden vonden we een prachtige locatie waar honger en dorst werden gestild.

Vervolgens op weg naar de “Onderse Schans” die als laatste op het programma stond. Ook in dit geval gold: “Lest best”. Een prachtig plekje omringd door fruitbomen. Een mooie, brede wal die met trappen gemakkelijk beklommen kon worden.

STERRENHEMEL: ZOMER 2025

De komende periode wordt het laat donker. Mede vanwege de zomertijd laten de sterren zich in de zomer pas na 22.00 uur zien. In de komende weken kunnen we een aantal opvallende sterren bewonderen.

Hoog boven ons zien we het duidelijk herkenbare sterrenbeeld Grote Beer. De 7 heldere sterren vormen de bekende steelpan. De steel van de pan is rond middernacht naar het zuiden / zuid-

Kaart 2. De zomersterrenhemel

westen gericht. Trekken we de gekromde steel door dan komen we bij een heldere ster uit. Deze ster heet Arcturus (Berenhoeder) en maakt onderdeel uit van het sterrenbeeld Boötes, in het Nederlands de Ossenhoeder.

Als we de gekromde steel verder doortrekken naar de horizon, dan komen we wederom bij een heldere ster, Spica (Latijnse naam en betekent Korenaar) genaamd. Deze ster ligt zo'n 10 – 15 graden boven de horizon. (het punt recht boven je, ligt op 90 graden hoogte!) Deze ster behoort tot het sterrenbeeld Maagd. Het sterrenbeeld Maagd maakt onderdeel uit van de Dierenriem, ook de Zodiac genoemd.

De cirkel die gevormd wordt door alle 12 sterrenbeelden van de Dierenriem met elkaar te verbinden wordt de ecliptica genoemd en geeft de baan van de zon weer gedurende het jaar. In de afbeelding is dat de lijn met de streepjes. Voor de vroegere mens was de zon een goddelijk hemellichaam. En ook de sterrenbeelden waar de zon doorheen liep deelden in die goddelijkheid. Op deze baan treffen we ook de planeten van ons Zonnestelsel aan.

In juli kunnen we nog net de planeet Mars op deze baan vinden in het westen, dicht bij de horizon. In augustus, vanaf middernacht, kunnen we op deze baan de planeet Saturnus vinden. (midden onder het sterrenbeeld Pegasus, het zogenaamde Gevleugelde Paard). De planeet Venus kunnen we in augustus in de vroege ochtend aan de oostelijke hemel waarnemen. De planeet staat in het sterrenbeeld Stier. Ook Jupiter kunnen we dan in deze hemelstreek aan de hemel vinden.

Deze tijd van het jaar zijn drie heldere sterren te zien, die de zogenaamde Zomerdriehoek vormen. Twee van deze sterren bevinden zich hoog aan de hemel (dus hoofd in de nek!): Deneb, de helderste ster van het sterrenbeeld Zwaan. En Wega, de helderste ster uit het sterrenbeeld Lier (muziekinstrument). De derde ster Altair, maakt deel uit van het sterrenbeeld Arend.

In augustus is de bekende jaarlijkse meteorregen, de Perseïden, te zien. Van eind juli tot 24 augustus is deze meteorenzwerm actief, met 12 augustus als hoogtepunt. Dit jaar zal storend maanlicht het waarnemen van de meteoren parten spelen. Deze meteoren worden ook wel "Laurentius tranen" genoemd, naar de heilige Laurentius, die op 10 augustus zijn feestdag heeft.

De uitgebreide sterrenwijzer ziet u hiernaast op de volgende pagina.

Emile Weijters

Zeer geslaagde cursus vogelherkenning

De Vogelwerkgroep van IVN Valkenswaard-Waalre organiseerde ook in 2025 een cursus vogelherkenning. Binnen een week na opening van de inschrijving was de groep al vol met 20 deelnemers. Dat is een heel goed teken voor de Vogelwerkgroep en de natuur.

Achter de schermen werkte een groepje vrijwilligers al snel aan de opzet van de cursus. Hoe brengen we meer lijn in de sheets. Tot hoe ver gaan we met de theorie? Hoe staan we zelf voor de groep. Maar ook belangrijk: wie gaat de cursus verzorgen? Al snel werden hiervoor vier vrijwilligers gevonden. Zo kon de cursus op 12 februari 2025 starten.

Zo'n eerste avond is altijd wat theoretischer van aard. We leggen meer uit over 'onderdelen' van vogels: grootte, zang, kleuren, biotoop en dergelijke. Maar ook is het de eerste avond een beetje aftasten hoeveel kennis de deelnemers zelf hebben. Al snel merk je dan dat dit varieert van blanco instappen tot goede basiskennis. Sommigen zijn snel om op vragen een antwoord te geven en anderen zijn daar stiekem wel blij mee. Maar dat geeft niet. Iedereen krijgt aandacht. Voor iedereen is er ruimte voor vragen. En zoals elk jaar zijn er ook deelnemers die vooral uitkijken naar de wandelingen onder begeleiding van mensen van de vogelwerkgroep. En laten we eerlijk zijn. Buiten 'spelen' is ook het leukste.

In totaal worden er vier theorieavonden verzorgd. Leuk om te doen en zeer leerzaam. Regelmatig hoor je dan: Hé, zit zo'n vogel hier ook? Of: Gaan we die ook echt zien? Ja, we gaan heeeeel veel zien en horen. Heb geduld.

Schema van de cursus 2025

15 februari 2025: Wandeling Kleine en Grote Meer

De eerste wandeling houden we dicht bij huis. We lopen vanuit ons IVN-gebouw aan de Bosstraat door het Kleine Meer en daarna om het Grote Meer. Zowel het Kleine als het Grote Meer zijn zeer vogelrijk.

De grote groep wordt opgedeeld en al snel ontstaat er dan ook zoiets van strijd. Op een leuke manier probeer je zoveel mogelijk vogels te herkennen en liefst meer dan de andere groep. Dat kan nu nog op zicht, want de bomen zijn nog niet vol in blad. We zien en horen deze wandeling diverse standvogels (vogels die je het hele jaar kunt waarnemen zoals merel, kauw, grote bonte specht e.d.) maar ook wintergasten. Grote aantallen soorten worden dan ook gespot.

15 maart 2025: Valkenhorst

De wandeling in Valkenhorst kan met recht een 'natte' wandeling worden genoemd. In het hele gebied staat het water hoog. De sporen van wilde zwijnen kom je ook overal tegen. Maar dat geldt gelukkig ook voor heel veel vogelsoorten.

Valkenhorst levert 54 waarnemingen van verschillende vogelsoorten op. En daarnaast een ree en een Europese eekhoorn. We zijn weliswaar vogelmensen, maar letten natuurlijk op veel meer. De zwarte wouw is wel de meest speciale soort die hier gezien wordt. Op verschillende manieren wordt uitgelegd en gekeken.

22 maart 2025: Soerendonks Goor

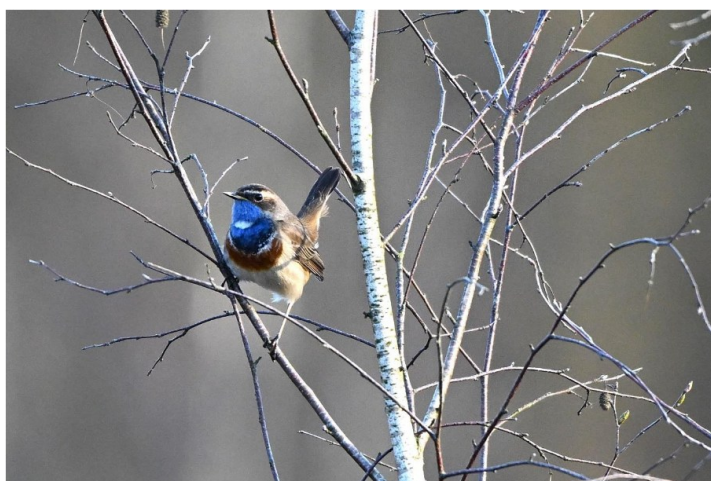
Op 22 maart steken we de grens over. De gemeentegrens dan weliswaar. We gaan naar het Soerendonks Goor en de paardenwei die daarachter ligt. Door de omvang van de groep verdelen we die hier in drie groepjes. Dat is mooi en het gebied is daar groot genoeg voor. Het aantal waarnemingen stijgt ten opzichte van de eerdere twee wandelingen. We zien en horen nu 59 vogelsoorten. De begeleiders zijn daar erg blij mee, want zo valt er veel te vertellen. De cursisten zijn er blij mee want zo valt er veel te zien en te horen. Iedereen content dus. De mooiste soorten voor vogelmensen hier zijn de kempfaan, veldleeuwerik, een appelvink en de kleine bonte specht. Deze laatste zat luidruchtig als een naaimachine zo snel te tikken tegen een boom toen wij verzamelden voor vertrek. Het leek er op dat hij blij was dat we zijn gebied verlieten.

12 april 2025: De Malpie

Deze wandeling belooft wat te worden. Iedereen kijkt uit naar zijn of haar eerste contact met de blauwborst. Velen hebben er wel van gehoord maar nooit eerder gezien. En belofte maakt schuld. Vanuit de werkgroep "garanderen" we

bijna dat we de blauwborst gaan zien, maar de natuur werkt niet altijd mee. Dus doen we extra ons best. Ook hier wordt de groep weer opgesplitst. Daar waar de eerste groep al snel laat weten een blauwborst te hebben gezien, moet de tweede groep nog genoeg nemen met een grote bonte specht, een fitis en tijnjaf, en een rietgors. Ook niet verkeerd maar waar blijft die blauwborst nou. Geen ramp. Enkele gidsen kennen met enige zekerheid twee territoria van de vogels dus het komt goed. En het komt ook goed. Alle groepen zien 3 of 4 blauwborsten. Wat een schitterende vogel. Waard om een paar uur voor buiten te zijn.

Leuk is het om de opmerkingen te horen, hoe wij, als vrijwilligers van de werkgroep, die vogels toch vinden. Het makkelijkste antwoord is dan les drie: vogels spotten is onder andere: stilstaan, luisteren en scannen (met de verrekijker). In totaal nemen we 65 vogelsoorten waar. En naast de blauwborst zijn zeker de roodhalsfuut, de visarenden (2 stuks) en de purperreiger het noemen meer dan waard.

Onmiskenbaar: een blauwborst op de Malpie

26 april 2025: Thorn, De Koningssteen

Op 26 april gaan we weer de gemeentegrens over. Sterker nog, we verlaten echt de provincie- en landsgrens en zakken af naar het zuiden. We gaan naar Thorn en specifiek de Koningssteen. Een gebied dat bekend staat om de aanwezigheid van bloeiende meidoorn, veel nachtegalen en de zomertortel. Een gebied ook dat veel sporen laat zien van het werk van bevers. Vol goede moed vertrekken we. Al snel na het parkeren horen we van alles roepen: zwartkop, grote bonte specht, tijn tijn (daar is hij weer) en nog veel meer. Eenmaal in het 'natte' deel van het gebied kan het niet missen. We horen enkele nachtegalen. Maar ja, dat is nog wat anders dan zien.

En toch gaat het gebeuren voor een aantal van ons. Met enig geduld wordt deze vogel gespot. Hij zingt enorm luid voor een vrij onopvallend vogeltje. Maar we hebben hem. En naast deze vogel nog 75 andere soorten. Ook hier hebben we hele speciale soorten gehoord en of gezien. Te denken valt aan de zwarte ruiter, een visarend, de zomertortel en een slechtvalk.

De nachtegaal van Thorn; goh wat kan dit beestje zingen.

17 mei 2025: Achelse kluis en Patersgronden

Op 17 mei vindt de afsluitende wandeling plaats. Nagenoeg met complete groep trekken we het gebied tegenover de Achelse Kluis in. We hopen met elkaar de wielewaal te zien en in elk geval te horen. Dat laatste lukt zeker voor de in twee groepen opgesplitste deelnemers. Ook deze wandeling levert iets meer dan 50 soorten op. En ook noemenswaardige soorten en waarnemingen. Waar de ene groep een 'vlinderende' wespenned, een bruine kiekendief en ooievaars ziet, ziet de andere groep vier boomvalken langdurig op libellen jagen boven een ven. Mooi zien we dat deze vogels hun gevangen prooi in de poten klemmen en al vliegend oppeuzelen. Behalve vogels zien we ook de kleine zonnedauw en een rups van de hageheld. Deze laatste is een mooie nachtvlinder. Ook de viervlek libel wordt weer veel door ons waargenomen.

Afronding van de cursus

Iedereen van ons is het er wel over eens dat we een hele leuke, leerzame en gezellige cursus hebben gevolgd met elkaar. Er is onvoorstelbaar veel waargenomen. Niet alles door iedereen natuurlijk, maar bij elkaar opgeteld, mogen we van geluk spreken.

Veel van de cursisten hebben genoten en enkelen zijn ook direct lid geworden van IVN. Dat is goed, want dan kunnen we met elkaar nog meer doen en meer mensen bereiken. Met een cursus

die een afwisseling bood tussen 4 theorielessen en 6 wandelingen kunnen we gerust weer verder gaan. Veel van de opgedane kennis kon kort na de theorieles in de praktijk worden gebracht. En daar doen we het ook voor. De enthousiaste cursusleiders en veldgidsen wisten elkaar en de

groep te inspireren, wat resulteerde in vroege ochtenden vol met prachtige waarnemingen. Elke wandeling kent wel een waarneming die onvergetelijk is. En één ding is zeker: volgend jaar gaan we dit gewoon weer doen.

Maarten-Jan van den Braak

Schoolgidsenwandeling woensdag 28 mei

Op woensdag 28 mei wandelden we onder leiding van Nick Jeurissen van Brabants Landschap vanaf de Hut van Mie Pils langs het Meeuwven naar de uitkijkpost en de zwaluwenwand.

De weersverwachtingen waren niet best, dus de groep was niet zo groot: in totaal 10 man. Maar we hadden geluk! We kwamen droog bij de Hut, en tijdens onze wandeling kwam zelfs het zonnetje af en toe tevoorschijn.

In dit hele gebied is hard gewerkt om Moeder Natuur een nieuwe kans te geven. Het hele Grevenschutven is op de schop geweest, maar dit pareltje blijft jammer genoeg voor publiek gesloten. Een groot deel van het gebied is vroeger boeren weiland geweest. Nu mag de natuur haar gang gaan. En dat wordt steeds meer zichtbaar. Een feest om naar te kijken!

Zóveel nieuwe plantensoorten die nu de kans krijgen om zich te vestigen. En de zwaluwenwand wordt druk bezocht. Tegenwoordig wordt vaker een betonnen wand gebruikt, in plaats van het gebruikelijke zand. Dit ziet er minder natuurlijk uit, maar is wel veel efficiënter. Zandwanden storten veel gemakkelijker in, en groeien vaak dicht als ze niet regelmatig onderhouden worden. Deze betonnen zwaluwenwanden worden wel jaarlijks schoongemaakt door vrijwilligers en gevuld met zand. Anders komen de vogels er niet in! Het hele gebied gaat er steeds natuurlijker uitzien. De moeite waard om regelmatig eens terug te gaan.

Over teruggaan gesproken: wij waren net op tijd terug bij de Hut!! Precies op dat moment brak er een geweldige hoosbui los! Alsof alle hemelsluizen open gingen! Maar wij zaten lekker binnen aan de koffie! We zullen het wel verdiend hebben! Nick, dank je wel voor deze fijne en leerzame wandeling.

Bijdrage Natuurwerkgroep Waalre

15 maart 2025 was onze laatste werkdag van het seizoen 2024/2025. Ter afsluiting van het seizoen hadden we een excursie georganiseerd in het gebied van de Lange Bleek in Sterksel samen met Nick Jeurissen van Brabants Landschap. We sloten de dag af met een gezamenlijke lunch.

We maken al weer plannen voor het komende seizoen. Er staan nog een aantal projecten om aangepakt te worden, omdat we het afgelopen jaar met een hoge waterstand te maken hadden, waardoor bepaalde gebieden voor ons niet toegankelijk waren.

Het eerste veldbezoek hebben we inmiddels gehad met een beleidsmedewerker van de gemeente Waalre en adviseurs van de Bosgroep Zuid. We troffen elkaar in het natuurgebied van de stichting Warmbeek van de eigenaar Walter van de Pas. Voor hen was dit een eerste kennismaking met dit gebied. Zij spraken hun bewondering uit voor de opzet en passie waarmee het gebied wordt beheerd. We spraken daar onder anderen ook over een aantal projecten in de buitengebieden van Aalst-Waalre waar wij als Natuurwerkgroep een bijdrage aan kunnen leveren. Daarna hebben we enkele percelen bezocht, waarbij toelichting werd gegeven omtrent de gewenste interventies.

We hebben nog enkele afspraken lopen met andere landeigenaren en ecologen om veldbezoeken te brengen en projecten te bespreken. Als werkgroep zijn we momenteel niet actief, maar achter de schermen worden de benodigde werkzaamheden verricht om in september weer met zijn allen van start te kunnen gaan. Voor nu wensen we iedereen een fijne zomervakantie!

*Antoon Obbing
Coördinator IVN natuurwerkgroep Waalre*

Koninklijke onderscheidingen en eervolle vermeldingen

Het afgelopen seizoen zijn enkele leden van ons in het zonnetje gezet. Enkele prominente leden van het eerste uur hun plek in ons bestuur vrijgegeven.

Zo ontving IVN-lid Annelies Wagter op 25 april een koninklijke onderscheiding. Uitgereikt door de burgemeester van Waalre vanwege haar verdiensten voor het IVN. Zij werd daarmee Lid van de Orde van Oranje-Nassau.

Zo was Annelies vanaf 1989 onder andere:

- Schoolgids bij Scholenwerkgroep Aalst. Contactpersoon voor basisschool De Meent en onderdeel van de algemene leiding van de groep.
- Natuurgids bij diverse publiekswandelingen.
- Wandelgids voor vakantiehuis Het Wolders Ven in Waalre; de laatste jaren coördinator van die werkgroep.
- Vogelteller in de gemeente Waalre.
- Planteninventaris in gebieden van Natuurmonumenten.
- Enkele jaren bestuurslid van IVN Aalst-Waalre.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering werd stilgestaan bij het feit dat Bernard Fransen en mevrouw de Bot respectievelijk 40 en 50 jaar lid zijn van het IVN.

Verder maakten twee gelauwerde IVN-leden van het eerste uur bekend dat zij hun plek in het bestuur vrij gaan geven: Anneke Droog en Emile Weijters. Er werd uiteraard stilgestaan bij de vele jaren waarin zij als bestuursleden onze IVN-afdeling versterkt hebben.

Niet alleen in het bestuur, maar vanaf de beginjaren van onze IVN-afdeling hebben Anneke en Emile van alle kanten en op elke mogelijk manier onze club gesteund en versterkt. We kunnen wel stellen dat zij twee steunpilaren van onze afdeling waren en dat hopelijk lang zullen blijven.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering werd bekend gemaakt dat Suus Leenknecht ons bestuur gaat versterken en als penningmeester de functie van Emile zal overnemen.

Dylan Brand

Feestelijke heropening Blote-voetenpad

De slippers, sneakers en sandalen moeten uit en dan kan iedereen aan de wandel over een natuurlijk tapijt van alpacawol, gras, zand, hout en grind. Zo nemen bezoekers van het IVN-gebouw aan de Bosstraat in Valkenswaard het nieuwe Blote-voetenpad in gebruik.

Een blootvoetse wandeling stimuleert zo'n beetje alles wat goed is voor de mens. Zowel fysiek als mentaal kun je er enorm van opknappen. Zondag werden ruim 160 voeten in alle vormen en maten getrakteerd op een (ont)spannende massage in de milieuvriendelijke modder van IVN-gebouw D'n Nieuwe Hof.

Vanaf het moment dat we kunnen lopen, dwingen we onze voeten in allerlei soorten schoenen. Nu krijgen ze de kans om te rebelleren en te klimmen, baden en waden door het blotevoetenparcours dat volledig aansluit bij het IVN-thema 'Zintuigen'.

„Voelen doen we niet alleen met onze handen, maar met ons hele lichaam en vandaag vooral met onze voeten. Dus doe je schoenen maar uit”, wordt de kinderen bij de opening van het pad gevraagd. „Ook je sokken?”, vraagt een klein meisje. „Doe maar”, moedigt haar moeder aan, „zo voelen je voeten dat ze bestaan.”

Het Blote-voetenpad is niet voor de eerste keer geopend; ongeveer dertig jaar geleden is het ook al eens gebeurd, toen het was bedacht door IVN-lid Harrie van den Broek en gerealiseerd in samenwerking met een groep toegewijde vrijwilligers van de vrienden- en Houtwallengroep. Op het pad, dat wordt aangegeven met voetvormige bordjes, kunnen bezoekers op hun blote voeten een avontuurlijke wandeling maken door de natuur.

Balken waren verrot

„Maar in de loop der jaren is het parcours wat verwilderd en was herstelwerk nodig”, vertelt

Anni Janssen, die jaarlijks met een aantal anderen ook het Sinterklaasfeest in D'n Nieuwe Hof organiseert. „Vorig jaar wilden we bij gelegenheid van Sint's verjaardag met een puzzeltocht over het pad naar de kinderboerderij, maar het terrein werd afgekeurd. Het bruggetje stortte bijna in, het slot van de poort was kapot, balken waren verrot en zo was er nog het een en ander. We hebben toen de Houtwallenwerkgroep weer gevraagd om renovatiewerkzaamheden uit te voeren. Ze stonden meteen voor ons klaar.”

Het pad is bovendien voorzien van wilgenvlechtwerkpaaltjes en ook alle brandnetels zijn verwijderd. Zondag blijkt het pad, bij gelegenheid van de heropening, zelfs nog keurig te zijn aangeharkt.

De uitgestippelde route leidt tot vele vieze voeten, maar dat is natuurlijk precies de bedoeling. De kinderen kunnen zelfs een schilderij van moddersporen maken, hetgeen een kunstwerkje wordt dat uiteindelijk niemand mee naar huis wil nemen.

(bron: Karin van Berkel, ED, 18 mei 2025)

Enthousiaste groepen 5 bezoeken Vlindertuin Waalre

Eind mei en begin juni zijn weer drie groepen 5 van basisschool De Wilderen op bezoek geweest in Vlindertuin Waalre. Het weer zat telkens mee. Dus werden het drie heel leerzame, gezellige bezoeken. Niet alleen de kinderen maar ook de volwassenen hebben ervan genoten!

Natuurlijk was het leuk geweest als er ook heel veel vlinders hadden rondgefladderd. Tja, eind mei zitten we vaak al in de vlinderdip: weinig vliegende vlinders omdat er vooral eitjes, rupsen en poppen zijn.

Over een of twee weken komt het vast goed.

Gelukkig zijn er in de vlindertuin nog heel veel andere diertjes om te bewonderen. Een krabspin die op een snoepende hommel wacht, salamanders onder dood hout, bosmieren met een enorm nest, bijenlarven in het bijenhotel, en natuurlijk ontzettend veel kikkers.

Bij het vlinderkwartet zijn allerlei vlinders en rupsen voorbij gekomen. Luisteren naar natuurgeluiden, zoeken naar bloemen in verschillende vormen. Elke middag was zó voorbij. Leerkrachten en (groot)ouders die hebben meegeholpen om van de middagen een succes te maken: bedankt voor jullie hulp.

Voor kinderen en volwassenen die nog eens terug willen komen: de tuin is overdag altijd gratis toegankelijk. Ook zijn er tot oktober eens per maand kindermiddagen. Kom gerust langs op 29 juni, 16 juli, 10 augustus of 10 september.

Vlindertuin Waalre

Nieuwtjes van Tuinwerkgroep D'n Nieuwe Hof

Zo in het voorjaar zie je de tuin wekelijks veranderen: eerst zie je bijvoorbeeld crocussen, blauwe druifjes en lelietjes van dalen en dan ineens zijn de brandnetels weer volop aanwezig.

Momenteel zijn we met een vaste kern van 7 mensen in de tuin aan de slag, en daarmee hebben we een goede basis om de tuin op orde te houden.

We hebben nu een aantal perken onderverdeeld zodat een ieder die wil, zich intensiever met een "eigen perk" kan bezig houden. Dit hebben we vastgelegd op een plattegrond van de tuin.

De proef met het bedekken door karton is in grote lijnen geslaagd. Er zijn minder ongewenste kruiden. Ook het zevenblad groeide minder hard. Daarna hebben we compost laten komen en er is gezaaid met planten die de bodem verrijken.

Daarnaast zijn we weer volop bezig met het wieden van grassen, hagen aan het snoeien, weghalen van eikenloten en onze paden netjes houden.

In het vroege voorjaar heeft de gemeente de grote bomen rondom de tuin en het gebouw gesnoeid. Dit door toedoen van Martijn Aarts van de Bomenwerkgroep.

We speuren wekelijks naar bewoning van het verplaatste insectenhotel; dat vraagt nog onze aandacht. De blokken in het hotel zijn verouderd, en de nieuwe blokken waren niet van voldoende kwaliteit om daar stevige gaatjes in te kunnen boren. Als iemand tips heeft voor goed hout, of goede stengels, ter vulling van ons insectenhotel: laat het even weten, we houden ons aanbevolen!

Herma Veldsink

Het verschil tussen mossen en korstmossen

Het verschil tussen mossen en korstmossen zit vooral in hun biologische samenstelling en leefwijze

Foto: Kristian Peters

Voorbeeld: *Gewoon haarmos* (*Polytrichum commune*).

Mossen

- **Planten:**
Mossen zijn kleine, niet-vasculaire planten die behoren tot de bryofyten.
- **Fotosynthese:**
Ze kunnen zelf hun voedingsstoffen aanmaken via fotosynthese.
- **Structuur:**
Mossen hebben bladeren en stengels, maar geen echte wortels (ze hebben rhizoïden die helpen bij hechting en wateropname).
- **Vochtigheid:**
Ze groeien op vochtige plekken zoals bosbodem, stenen en boomschors.

Voorbeeld: *Groot dooiermos* (*Xanthoria parietina*).

Korstmossen

- **Samenwerking (symbiose):** Korstmossen zijn geen planten, maar een symbiose tussen een schimmel (mycobiont) en een alg of cyanobacterie (fotobiont). De schimmel biedt structuur en bescherming, terwijl de alg fotosynthese uitvoert en suikers produceert.
- **Overlevingskracht:** Ze groeien op extreem droge of arme bodems, zoals rotsen, boomschors en zelfs woestijnen.
- **Langzame groei:** Korstmossen groeien veel langzamer dan mossen en kunnen honderden jaren oud worden.

Samengevat: Mossen zijn echte planten die zelf fotosynthese uitvoeren en vochtige plekken nodig hebben, terwijl korstmossen een samenwerking zijn tussen een schimmel en een alg en op extreme plekken kunnen overleven.

Wouter Kiela

Schoolactiviteit 't Loon

Direct na de meivakantie stond de Loon-activiteit op het programma. Twee weken lang kwamen er leerlingen van groep 6 en 7 op de fiets naar Waalre.

Ze werden ontvangen in het Oude Sint Willibrordus kerkje. De kinderen kregen daar van schoolgidsen Lieke, Bep en Wim meer te horen over de bijzondere geschiedenis van dit kerkje.

Daarna werd de tocht vervolgd naar 't Loon. Op en rondom het terrein van Annelies Wagter gingen de kinderen in groepjes langs 4 posten. De posten werden bemand door schoolgidsen, IVN-vrijwilligers van de scholenwerkgroep en ook door IVN-vrijwilligers van andere IVN-werkgroepen.

Door middel van quizvragen, spelletjes, verhalen en opdrachten leerden de kinderen over 't Loon (toen en nu) en het Kerkepad. Ook mochten ze zelf bomen meten. Bij de bijenpost werd uiteraard honing geproefd, maar ook vlierbloesemlimonade gedronken. En na het krijgen van informatie over houtwallen mochten ze insecten bekijken door microscopen.

Een volle ochtend dus. Mooi om te zien dat de kinderen nieuwsgierig waren, vragen stelden en

ook zelf konden ontdekken. En ook mooi om te zien hoe de vrijwilligers enthousiast vertelden. We hadden prachtig weer en het is een heel mooie locatie. We kijken terug op een zeer geslaagde IVN schoolactiviteit.

Dit is 1 van de 2 buitenactiviteiten die we voor de scholen in Aalst-Waalre organiseren.

Een activiteit waar de kinderen, de hulpouders en de schoolgidsen enorm van genieten. Lijkt het je leuk om hieraan mee te werken; neem dan gerust contact op: scholenwerkgroepaalstwaalre@ivn-valkenswaard-waalre.nl

*Vooraf wordt een planning gemaakt, waarbij je zelf aan kunt geven wanneer je beschikbaar bent. Dit mag variëren van 1 ochtend tot alle 5 de ochtenden. De activiteiten vinden plaats in de periode van 1 tot en met 10 oktober rondom het Meeuwven. En in de maand mei rondom 't Loon. Steeds in de ochtend. **We hebben de hulp van vrijwilligers echt nodig om deze activiteiten te kunnen blijven organiseren.***

Ellen Alting Siberg

[Meer foto's activiteit op de achterkant van blad](#)

Werkgroepen

Contactpersoon

Telefoon E-mailadres

IVN-werkgroepen algemeen

Biodiversiteitsherstel	Peter Bleijs	06-30681037	p.bleys@kpnplanet.nl
Cursussen (regionaal)	Cor de Jong		dejongcfj@gmail.com
IVN voor de jeugd	Ad Baken	040-2015181	jeugd@ivn-valkenswaard-waalre.nl
Publiciteit	Fred Emmerik	06-20505851	f.emmerik1@upcmail.nl
Publiekswandelingen	Yolanda Werson		secretariaat@ivn-valkenswaard-waalre.nl
Redactie afdelingsblad	Dylan Brand		natuurwijzer@gmail.com
Website	Fanny van Zon		webmaster.valkenswaard.waalre@ivn.nl

IVN-werkgroepen Valkenswaard

Bomen	Martijn Aarts	06-21466671	martijnaarts@onsmail.nl
Natuurwerk Malpie	Ad Baken	040-2015181	h.baken@chello.nl
Natuurwerk Valkenswaard (WOKLE)	Hanita en Wim van Amelsvoort	040-2042979	amelsvoort36@gmail.com
Scholenprojectgroep Valkenswaard	Yolanda Werson		secretariaat@ivn-valkenswaard-waalre.nl
Schoolproject uitleen	Wil Koopman		secretariaat@ivn-valkenswaard-waalre.nl
Tuin D'n Nieuwe Hof Valkenswaard	Herma Veldsink		hermaveldsink@hotmail.com
Vogels	Maarten-Jan van den Braak		mj.vandenbraak58@gmail.com
Zoogdieren	Jan Schutjes	06-23269205	j.schutjes@upcmail.nl

IVN-werkgroepen Waalre

Natuurwerk Waalre	Antoon Obbing	06-28387613	antoon.obbing@gmail.com
	Henk de Vrind	06-13382793	henkdevrind@gmail.com
Scholenprojectgroep Aalst-Waalre	Ellen Alting Siberg	06-25048770	scholenwerkgroepaalstwaalre@ivn-valkenswaard-waalre.nl
Vlindertuin Waalre	Bernard Fransen	06-22919189	fransenb@xs4all.nl
Wandelroutes	Cor de Jong		dejongcfj@gmail.com

IVN-werkgroepen Riethoven

Vlinder-insectentuin Riethoven	Sjaan Smits	info@ac-smits.nl
--------------------------------	-------------	------------------

Redactieleden Valkenswaard/Aalst-Waalre

Dylan Brand
Mieke van Baalen
Nelly van der Burgt
Yvonne Schouten
Wouter Kiela

LET OP

Tekst digitaal aanleveren als *los bestand* op ons mailadres:
natuurwijzer@gmail.com

Wilt u de illustraties als een *los bestand* aanleveren,
dit is belangrijk om een goede kwaliteit afdruk te krijgen.

De inleverdatum voor het *herfstnummer* is
vrijdag, 29 augustus 2025

Schoolactiviteit 't Loon

Direct na de meivakantie stond de activiteit op 't Loon op het programma. Twee weken lang kwamen er leerlingen van groep 6 en 7 op de fiets naar Waalre. [Lees het verslag op pagina 22](#)

